СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ VIII. — Мт. Кармель, Па. Четвергъ 12-го Юлія 1900. — Число 27.

КАЛЕНДАРЬ.

Юлій.

..2	Ч.	Св. Ап. Петра и Павла
..	П.	Соборъ 12 апостолôвъ
..	С.	Косма и Даміанъ безеребр.
..5	Н.	5. По Сош. ✣ Полож. Р. Пр. Д.
..6	П.	Іакинѳъ мученикъ
..7	В.	Андрей Критскій
..8	С.	Кириллъ и Меѳодій

ЗМѢСТЪ.

„Справы Союза.“ — Вôдозва. — Закладайте школы. — Выборы. — Лѣтна слабôсть дитича. — Новинки. — Фейлєтонъ: Три дукаты. — Казка про красную и лиху бабу. — Руско-англійскій провôдникъ. — Оголошеня.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Въ мѣсяцю червню 6 р приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючѣ нові члены:

Buffalo, N. Y.

	Число въ гол. книзѣ:
Зиньо Николай	1915
Гаравузъ Иванъ	1916

Scottdale, Pa.
Бр. св. Іоана Хрестителя.

Грацонъ Михаилъ	790
Беднарчикъ Василь	1916
26. Бодакъ Грицъ	1917
27. Гула Стефанъ	1917
28. Федакъ Павло	1918
29. Киваль Дмитро	1918
30. „ Грицъ	1919
31. Скуба Николай	1919
32. Турчикъ Теодоръ	1920

Charleroi, Pa.
Нове братство.

33. Войтовичъ Василь	1920
34. Скрентачъ Теодоръ	1921
35. Павелчакъ Стефанъ	1921
36. Шимунчикъ Иванъ	1922
37. Перунъ Лука	1922
38. Корецъ Йосифъ	1923
39. Мадзей Иванъ	1923
40. „ Теодоръ	1924
41. Малинчакъ Петро	1924
42. Березный Онуфрій	1925
43. Дидикъ Иванъ	1925
44. Бубнякъ Даміянъ	1926
45. Дутко Сава	1926
46. Сивуличъ Теодоръ	1927
47. Малинчакъ Теодоръ	1927
48. Боденчакъ Тимко	1928
49. Дидикъ Лешко	1928
50. Скрептачъ Андрѣй	1929
51. Тылявскій Петро	1929
52. Цюпашка Михаилъ	1930
53. Патрикъ Василь	1930
54. Цюпашка Петро	1931
55. Малинчакъ Николай	1931
56. Кортина Тимко	1932
57. Бойко Іоакимъ	1932
58. Телехъ Николай	1933
59. Кащакъ Йосифъ	1933
60. Тулавскій Грицъ	1934

Auburn, N. Y.

61. Сушереба Иванъ	886
62. Зозуля Иванъ	1934
63. Ротко Теодоръ	1935
64. Мелиникъ Стефанъ	1935
65. Балашъ Юрко	1936
66. Намѣсиякъ Даміянъ	1936
67. Курила Иванъ	1937
68. Жидикъ Текля	1937
69. Нѣмецъ Анна	1938
70. Тхорикъ Анастазія	1938
71. Шатковичъ Юстина	1939

St. Louis, Mo.

72. Щепанъ Михаилъ	1939
73. Серякъ Андрѣй	1940
74. Ксьонжекъ Лука	1940

Rhone, Pa.

75. Бодакъ Иванъ	248
76. Адамчакъ Иванъ	248
77. Митришинъ Дмитро	249

Ansonia, Conn.

78. Маджикъ Марія	644

Priceburg, Pa.

79. Петрикъ Митро	1341

Shamokin, Pa.

80. Грибовскій Петро	370
81. Родакъ Антонъ	370

Syracuse, N. Y.
Нове братство.

82. Янко Петро	1941
83. Гавка Теодоръ	1941
84. Ревакъ Теодоръ	1942
85. Кудликъ Филипъ	1942
86. Солякъ Михаилъ	1943
87. Садовскій Михаилъ	1943
88. Дмитрикъ Осипъ	1944
89. Мацко Василь	1945
90. Сушереба Иванъ	1946
91. Кудликъ Антонъ	1946
92. Костикъ Дмитро	1947
93. Курила Йосифъ	1947
94. Ляхъ Василь	1948
95. Фѣшовецъ Йосифъ	1948
96. Макій Иванъ	1949

Northampton, Pa.

97. Пелешъ Гринь	1949
98. Паленскій Андрѣй	1949
99. Салацкій Петро	1950
100. Дриніка Петро	1950

Pittsburg, Pa.

101. Войцьо Тимко	1951
102. Иванкевичъ Грицъ	1951
103. Блажовскій Стефанъ	1952
104. Корудзъ Илько	1952
105. Мищишинъ Данько	1953
106. Пеховичъ Иванъ	1953
107. Осухъ Варвара	1954

Belle Vernon, Pa.

108. Мышко Стефанъ	144
109. Данило Василь	145
110. Фрицкій Василь	145

Olyphant, Pa. 30. юнія 1900.

Д. Пирчъ.
секретарь.

Вôдозва

до рускихъ братствъ приступившихъ въ члены товариства „Руско-Народный Дôмъ Еміграційный въ Америцѣ.“

Вже минуло три мѣсяцѣ, якъ многі нашѣ рускѣ братства зголосили свое приступлєнє до нашого товариства, и крôмъ кôлькохъ братствъ, єще до нынѣ не понадсылали своихъ рôчныхъ жертвъ (вкладокъ) по 50 цнт.

До утвореня и впроваджени въ житє »Руского Еміграційного Дому« потрѣбно намъ єще 500 дол., длятого просимо нашѣ поважанѣ братства, щобъ якъ найскорше зôбрали и надôслали жертвы, бо-жь маємо надѣю, що кожде братство дотримає слова и якъ найскорше сповнить святый обовязокъ народный.

Понеже сегорôчна конвенція »Р. Н. Союза« такожь ухвалила, що всѣ братства якъ и прочѣ члены »Р. Н. Союза« мають належати до нашого товариства и разъ на рôкъ складати жертвы на »Рускій Дôмъ Еміграційный«. Длятого просимо поважаныхъ мѣсецевыхъ секретарôвъ »Р. Н. Союза«, щобъ не жалували труду и вже теперь зачали збирати рôчнѣ вкладки, бо разъ на рôкъ жертвувати 50 цнт. на такъ христіяньску и взнеслу руску цѣль, якъ »Рускій Дôмъ Еміграційный«, нѣхто не повиненъ жаловати. Зôбранѣ грошѣ просимо вôдсылати на руки нашого касієра п. Ив. Парилака, а спись членôвъ и жертвъ на руки секретаря п. К. Кирчова.

Нашѣ еміґранты потребують якъ найскоршои помочи, и неодного бѣдного назадъ до краю навертають лишь черезъ те, що не було кому нимъ заняти ся. А кôлько-жь то нашихъ новоприбувшихъ рускихъ дѣвчатъ дôстає ся въ злѣ руки або на службы до жидовъ лишь черезъ те, що не було кому добре ними заопѣковатись? То-жь въ кого ще бє руска кровь и въ кого єсть христіяньске серце, просимо не зволѣкати, а чимскорше вступати въ члены нашого товариства.

Джерзи Сити 8. юлія 1900.

За комітетъ товар. »Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ«:

О. Н. Пôдгорецкій, предсѣдатель, **К. Кирчôвъ**, секретарь.

Закладайте школы.

Дуже часто можна чути нарѣканя на темноту и непросвѣченôсть Русина. Говорять про се и пишуть Американцѣ, говорять другѣ народности, пишуть и нашѣ рускѣ газеты, ба наконецъ говоримо про се и знаємо таки мы самѣ, робучій народъ.

Чи-жь нема на се ратунку, чи мусить такъ всегда остати? Нѣ, средство на се є и то дуже просте и легке, если-бъ мы лишь хотѣли зъ него корыстати. Средствомъ симъ є ш к о л а, бо хоть правда, що научитись можна богато такожь черезъ стычнôсть зъ мудрыми людьми и слухане ихъ бесѣдъ, то однакъ звѣсна рѣчь, що нашѣ люде занятѣ всегда роботою не мають навѣть способности сходити ся зъ учеными людьми, черезъ що одинокимъ для нихъ жерелômъ науки є книжка и газета. Щобы знов чоловѣкъ мôгъ корыстати зъ газеты або книжки та набирати зъ нихъ науки — мусить вôнъ умѣти читати и писати. Ось длячого потрѣбна є школа.

Мы, що правда, маємо вже пару школъ въ Америцѣ, однѣ лѣпшѣ, другѣ гôршѣ, але всѣ они майже, зъ однымъ лишь або двома вынятками, о скôлько намъ вѣдомо, суть для дѣтей. А старшѣ-же якъ? Чи они вже такѣ мудрѣ та ученѣ, що школы имъ не потреба? Намъ здає ся противно, здає ся, що старшимъ ще бôльше рускои школы потреба якъ дѣтямъ, бо дѣти ходять до школъ англійскихъ и тамъ все чогось научать ся, хоть бы до рускои школы и не ходили, але старшимъ, що до жадноп школы нѣ англійскои, нѣ рускои не ходили — отсимъ передовсѣмъ школы потреба. Пôдъ школою не розумѣємо будынку самого, але передовсѣмъ н а у к у. Часомъ трафити ся може, що люде за бѣднѣ, щобы поставити собѣ будынокъ на школу, але за те школа у нихъ може бути добра, навѣть лѣпша якъ тамъ, где суть великѣ та краснѣ будынки школьнѣ.

Помимо того однакъ кожда руска громада, хоть бы и наймєнша, повинна постаратись якъ найскôрше о просторе, здорове и добре освѣтлене мѣсце на школу (науку), бо если школа невôдповѣдна, то и наука не може ити добре и тѣ, що учать ся терплять на томъ.

До школы такои повиннѣ ходити дѣти вернувши зô школы англійскои, а старшѣ, що вже роблять, вечеръ по роботѣ.

Розумѣє ся, що кожда школа повинна постарати ся о доброго учителя, чоловѣка, що не лишь розумѣвъ бы добре свою задачу, але и працювавъ щиро.

Лучае ся однакъ въ кождôй громадѣ, що такъ дѣти якъ и старшѣ мешкають за далеко вôдъ будынку школького, щобы до него на науку приходити. Що-жь зъ тыми? Чи они мають зôстати зовсѣмъ безъ науки? Нѣ, и они повиннѣ учитись. Повиннѣ вынайти собѣ яке мѣсце на своѣй »печѣ«, примѣромъ въ хатѣ якого розумного чоловѣка и тамъ на науку сходитись, та знайти собѣ чоловѣка, котрый давъ бы имъ першѣ початки въ науцѣ, а дальше вже кождый, хто має охоту, дасть собѣ самъ раду.

Словомъ школы, т. е. мѣсце на науку и то не лишь для дѣтей, але и для старшихъ, повиннѣ станути не тôлько въ кождôй бôльшôй кольоніи, але и на кождôй »печѣ«, на каждôмъ плейзѣ, где лишь жіють нашѣ люде. А плейзôвъ такихъ можна рахувати на сотки. Єсли-бъ на кождôмъ плейзѣ, чи вôнъ великій чи малый, научилось що року лишь 5 людей читати и писати, то подумайте собѣ, о скôлько бôльше письменныхъ людей бы у насъ було, примѣромъ за 5 до 10 рокôвъ! О скôлько приличнѣйше провадились бы всякѣ мітинґи парохіяльнѣ, братскѣ, та конвенціи. О скôлько бôльше людей, вмѣсто стояти при барѣ, читало-бъ розумну книжку або газету. О скôлько менше пропадало-бъ безъ потребы тяжко запрацьованого гроша, а о скôлько бôльше мали-бъ мы амери-

(Продовжєнє на другôй сторонѣ).

ТРИ ДУКАТЫ.

Мôй кумъ Василь, коли опомѣдає що цѣкавого, то такъ дужо розкидає руками, що не хотячи мôгъ бы й въ пысокъ бити, якъ бы тогды кто стоявъ близько него. Вôнъ и теперь такъ — на плечахъ торба, въ рукахъ груба палиця — стоявъ бѣля керницѣ и видко оповѣдавъ щось тамъ стоячимъ людямъ, бо вымахувавъ у повѣтрю дереновкою, немовь бы его зô всѣхъ бокôвъ собаки обпали.

Пôшовъ и я до гурту; захотѣлось яку новину почути.

— Та розкажѣть и менѣ, куме! — кажу. — Вы теперь зъ мѣста, бачу. Що вы тамъ бачили?

— Розкажѣть, розкажѣти и намъ лѣпше про тотѣ три дукаты! — просили люде.

— Якѣ тамъ три дукаты? — каже сердито Василь и тарахнувъ палицею по воротахъ — то три примхи були и бôльше нѣчого!...

— Якѣ три примхи? — смѣємо ся.

— Та такѣ три примхи, що три примхи, тай годѣ!

— Ну, тай годѣ, — кажу, — тай конець бесѣдѣ...

— Нѣ, тутъ ще не годѣ — исхопивъ вже лагоднѣйше Василь — тутъ було щось таке, якъ зъ моєю коровою. — И зачавъ оповѣдати.

— Знаєте, якъ я выйшовъ разъ зъ якимсь тамъ Янклемъ, що я єго власну корову пѣбы тому за 70 левôвъ*) помôгъ выторгувати. Я тогды заклявъ ся, що, доки житя мого, зъ жидомъ въ жадну справу бôльше не заходити-му, та єго, якъ нечистого, обминати. Але вôдъ напасти не пропасти! Якъ має яка бѣда чоловѣка спôткати, то вже єго й на печѣ найде. Смѣяли ся зъ горбатого Єсмена, що въ цебрѣ зъ помыями втопивъ ся; та гадаєте, що мали рацію? Вѣрте, що нѣ! Бо бѣда не по лѣсѣ, а по людяхъ ходить. Отъ яке то! Я тогды нѣ въ корчмѣ не бувъ, навѣть и горѣвки нѣгде не видѣвъ, оттакъ ѣду собѣ того понедѣлка зъ торгу до дому та медитую у своѣй головѣ, котру бы дѣру насамперѣдъ тыми 32-ома левами, що я за теличку уторгувавъ, заткати, ажь тутъ за мною — шляпъ, шляпъ! — жидокъ ѣде.

— Буду мати кумпанію — каже.

— Та самъ нечистый тебе надиѣсъ, — думаю. — Що-жь, идѣмъ разомъ, утѣкати не буду.

Идемо. Жидокъ выпытує ся, вôдки и куды я иду, що на ярмарку продавъ! а я кажу.

Незадовго надôгнала насъ и стала минати повна зъ жидами фѣра. Мôй жидокъ заговоривъ по свому щось до тамтыхъ на возѣ, и они заразъ спинили конѣ. Я вже тѣшивъ ся, що возьмуть и сего мѣжь себе и такимъ чиномъ позбуду ся свого товарища. Але нѣ! Погаркали, погаркали мѣжь собою, мôй товаришь щось всунувъ одному въ руку, они зареготали ся всѣ тай пôгнали кôлько мога на передъ.

— Ото лайдаки! не хотѣли мене взяти — жалувавъ ся жидъ.

— Та ще й якісь знакомѣ тобѣ — кажу.— Ты щось передавъ имъ; певно якійсь дарунокъ дѣтямъ.

— Лихо имъ а не дарунокъ! Отъ письмо передавъ до того села звôдки они. Дивѣть, що то за жидôвска вѣра! — каже. — Я лагоджу ся сѣдати, а вôнъ зареготавъ ся якъ кобыла, тай вйо! и лишивъ мене... Ну, най жене й до дѣдька!

Я смѣю ся зъ заклопотаного жидка, говорю де-що до него, а вôнъ и не обôзве ся, якъ глухій. Вилявивъ очи напередъ себе въ дорогу, иде и щось мугиче собѣ пôдъ носомъ.

— Що ты, небоже, борухи вôдправляєшь?— кажу. — Штудерушь, якъ бы хлопа здурити та своѣй Рухлѣ на сабашь ґуґіль придбати; га?!

— Якъ вы се могли вгадати, бадѣку? — каже весело до мене. — Я теперь якъ разъ лишь за сабашь и гадаю, та сего тыжня якось менѣ щасте не веде ся. Але... ого, адѣть, уже й є! — крикнувъ мовь опареный и пустивъ ся до пуляреса, що лежавъ у поросѣ середъ дороги.

Але я бувъ звиннѣйшый, и въ ту мить бувъ пулярєсъ у моихъ рукахъ.

— Ну, дайте-жь сюды — каже трохи маркôтный жидокъ и тягне менѣ зъ рукъ пулярєсь.

— Що дати, може се твôй? — кажу. — Я собѣ найшовъ.

— Що найшовъ, хто найшовъ? Я єго найшовъ, бо я єго першій побачивъ! — кричить пейсатый.

— Чекай, не верещи! — кажу. — Ты вздрѣвъ, а я пôднявъ; що въ нѣмъ є: подѣлимо ся.

Жидъ мовчить; здає ся, приставъ.

Отворяю, а тамъ три грошѣ; нѣ то левы, нѣ то короны, якісь жовтѣ, блискучѣ...

— То московскѣ золотѣ дукаты, — каже пôдскакуючи зъ радости мôй товаришь — кождый дванайцять левôвъ варта.

Дивлю ся, — акуратъ такій одинъ, лишь трошки меньшій, є въ нашои двôрнички на коралахъ є. Справдѣ, се дукаты...

Даю ему оденъ тай пулярєсъ, а собѣ беру два. Та жидиско не хоче; имивъ мене за руку, тримає та кричить: — Се рабунокъ! Се всѣ мои грошѣ, я найшовъ собѣ. Якъ хочешь, то вôдкупи собѣ вôдъ мене, а нѣ, то зъ шандармами говорити-мешь.

— Що тутъ дѣяти, гей? — думаю. — Жидови не тяжко ще мене и въ бѣду всадити. Але, хочь бы не знати що, другого дуката ему не дамъ, хоть най трѣсне зô злости; я-жь зъ роду-вѣку не мавъ ще такихъ грошей у своихъ рукахъ.

— Та якого-жь ты ще лиха хочешь вôдъ мене, Юдо? P 52

— Або дуката, або дванайцять левôвъ — кричить.

— На десять та вôдчепи ся!

Жидиско чухавъ собѣ пейсы, думавъ, думавъ, взявъ десятку, и мы розôйшли ся.

Тѣшивъ ся я своею находкою, а жѣнка якъ узрѣла, то ажь не тямила ся зъ радощѣвъ. Заразъ вытягнула изъ скринѣ свои коралѣ и поклала на нихъ червѣнцѣ. Сѣ-жь якъ засіяють! а она мене за шію и ажь двѣчи въ самѣ губы поцѣлувала. Отъ коли баба добра! Припала до мене: — »Попробивай та попробивай ихъ, чоловѣче; я ихъ собѣ на коралѣ присилю и въ недѣлю до церкви возьму!«

— Чекай, гозь, жѣнко! — кажу. — Такѣ дорогѣ грошѣ чей-же и дѣравити шкода. Въ недѣлю пôду до мѣста, дамъ до нихъ вушка прпробити, такъ тогды вже й приберешь ся ними; а теперь лишь треба добре сховати та языкъ за зубами потримати.

*) Ринськихъ.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Little Russian political newspaper published in this country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:
„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна $2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовженє зъ стороны першои.)

каньскихъ горожанъ (ситизенôвъ) та поважаня у чужихъ!

Справу сю даемо пôдъ розвагу всѣмъ нашимъ братямъ-Русинамъ, не на те однакъ, щобъ они лишь покивали головами, сказали: »добре бы такъ було«, а потомъ лишили всьо по старому, але на те, щобъ они ввели сю справу въ житє, заводили всюды рускй школы, бо лишь просвѣтою здобудемо собѣ поважанє и полѣпшимо свою долю.

а.

Выборы.

1900 р. замѣтный рôжными неспокоями. На небѣ занепокоилось сонце и затьмилось, на земли вôйны застановили неодного. Старй край, якъ Азія, Африка горять, а новй, якъ Америка, розгорячковують ся, запаляють ся, но не за ідеалами, а до звычайнои борбы, яка опановуе людей тогды, коли они жадають власти, панованя. Сего року особливе властолюбиє выбухне у насъ, въ Штейтахъ, по причинѣ выборôвъ и новыхъ пытань, якй вырины ли на свѣтло денне по загарбаню Кубы, Порто Ріко, Гавай, Филиппинъ. Противъ себе станутъ два таборы, републиканьскій, другій демократичный, першій зъ Маркомъ Ганною, другій Брайномъ на чолѣ. И якъ вôйска ударять на себе. И побютъ ся. И выберуть президента, щобъ рядивъ вôльною Америкою, а головно, щобъ порозшаривъ офисы тымъ, котри его пôдпирали, а такихъ много-много. Почавши вôдъ становиска полісмена и стрѣтового робôтника, а скôнчивши на мінїстрахъ, що зъ президентомъ разомъ дѣлять найвысшй уряды. Найперше зыскають політикеры (professional politicians), потôмъ наганячѣ голосôвъ (heelers), потôмъ люде вплывовй, котрй надъ конґресомъ и сенатомъ тримають, якъ ангелы, свои опѣкучй крыла. Тй зыскають міліоны, за саме переставленє, або змѣненє словъ въ якомсь законѣ, достануть тысячѣ. А народъ? Той попе собѣ пивця, той покурить циґара, послухае політикера, поголосуе, якъ той ему наказе, тай знову вводе въ свое житє, въ котрôмъ нема нѣ Брайна, нѣ Мекінлея.

Зыскають и сальоністы и »dive keepers«, котрй межь убогимъ народомъ мають найбôльшій політичный вплывъ.

Але чи нашъ народъ що зыскае? Можливо. Але зъ насъ тôлько певнй одиницѣ достануть де-що. Загалъ нашого народу мусить одинаково на своихъ плечахъ двигати, якъ умѣе, бѣдувати другимъ, а для себе однаково, якъ и передъ выборами, шукати роботы, якои буде мôгъ тôлько достати.

Американьска выборча система есть того рода, що намъ Русинамъ, мало що може прійти зъ выборôвъ. Американьскій выборъ опирають ся на primaries, на выборчôй машинѣ. Тôлько professional politicans можуть на нихъ зыскати. А походить се головно зъ двохъ причинъ: 1) въ Америцѣ есть дуже богато всѣлякихъ выборôвъ такъ, що звычайный выборець дальше и не знае, на кого мае голосовати. Тутъ мусить ему прійти въ помôчь політикеръ, котрый зъ політики и жіе. Черезъ те знову, що політикеръ есть конечнымъ зъявищемъ при американьскихъ выборахъ, выроджуе ся машина, босы и на тыхъ стоить розвязанє пытаня, хто чимъ мае бути въ американьскôй суспôльности; 2) майже завсѣгды американьскй послы мусять бути выбираній зъ того вôвту (дистріктъ), де жіють. Славно-звѣстный професоръ Commons уважае се коренемъ всякого выборчого лиха. Знаходячись въ такихъ выборчихъ стосункахъ, мы Русины, годѣ и думати о томъ (бôльша часть нашихъ навѣть не сітізены, а ще бôльша и по англійски нѣчого не знае), щобы могли вплывати на выборы. Зъ того выходить, що мы мусимо голосовати, якъ інтересъ кого другого вымагае. Що гôрше. Мы, майже всѣ не розумѣемо, що то властиво за край та Америка, яке наше вôдношенє до Американцѣвъ, чого мы мусимо для себе жадати, щобъ мы могли, якъ народъ пôднестись, и будучи Американцями, зажити своимъ житємъ. Намъ неразъ приходять на мысль добрй гадки, але они, якъ тй блуднй огники, назадъ впадають въ загальну темноту, въ котрôй безрадній клики чути, якъ вôдъ погибшои душѣ.

Намъ треба програмы, тымъ бôльше, що не вѣчно такъ выборчй стосунки, якъ суть теперь, будуть панувати. Прійде змѣна, велика змѣна, а якъ мы не будемо мати олѣю въ своихъ лямпахъ, на вѣки пропадемо.

Програму мусимо мати, а начеркъ такои (очевидно неповный) постараемось подати въ найкоротшôмъ часѣ.

Павло Тимкевичъ.

Лѣтня слабôсть дитяча.
[Cholera infantum].

Въ горячй лѣтній мѣсяцѣ западають многй люде такъ старшй якъ и дѣти на рôжнй слабости.

Понеже зъ помѣжъ лѣтныхъ слабостей дитячихъ найбôльше жертвъ порывае cholera infantum и то зъ помежи дѣтей бѣдныхъ родичѣвъ, то я хочу на сей разъ побесѣдувати зъ читателями »Свободы« про се, вôдъ чого проходить ся слабость и якъ ѣй зарадити.

Головными причинами »лѣтнои слабости«, на котру умирають сотки, а неразъ и тысячѣ невинныхъ дѣтей суть: горячо, невôдповѣдне кормлене и обходжене дѣтей. Не кажу я черезъ тое, що матери не люблять своихъ дѣтей и умысно ихъ убивають; противно, они часто за дуже ихъ люблять, але задля своеи темноты кормлять дѣтей надъ мѣру, або убирають ихъ за тепло и думають, що въ сей спосôбъ доходжують дитинѣ, роблять ѣй добре, коли тымчасомъ власне те надмѣрне кормлене дѣтей и одяганє ихъ въ дуже теплу одежу, есть причиною ихъ слабости.

Cholera infantum е затруте цѣлого орґанізму дитины токсинами т. е. ядами (отрую, трутксю), що выробляють ся въ жолудку и кишкахъ, звôдки кровь розносить ихъ по цѣлôмъ тѣлѣ и затрувае всѣ его части. Рѣчь мае ся такъ:

Въ лѣтній, горячій днѣ слизиста болонка, котрою выстелена середина жолудка и кишокъ, стае сухою и не выдѣлюе (выпускае) зъ себе стôлько сокôвъ помагаючихъ травити спожиту страву, якъ примѣромъ въ зимѣ, длятого въ лѣтѣ треба дитинѣ давати менше поживы якъ въ осени або зимою а то такои, котра легка до стравленя и перемѣненя въ кровь.

Если дитину кормлять въ лѣтѣ за богато або за часто, чи то молокомъ зъ груди матери, чи штучно приправленымъ, то часть молока того остае въ жолудку и кишкахъ нестравленою, а то зъ причины браку помагаючихъ въ травленю сокôвъ. Понеже однакъ въ жолудку и кишкахъ е дуже горячо, то се нестравлене молоко скисне, кисне, а дальше начинае ся псути и выдѣлювати ґазы, черезъ що дитина начинае блювати и дôстае бѣгунку.

То саме, що казавъ я про нестравлене молоко, розумѣе ся и о всякихъ иншихъ стравахъ, если ними кормлять въ лѣтѣ дитину за богато або за часто.

Нестравлена пожива гние въ жолудку и кишкахъ, выдѣлюе зъ себе ґазы, що справляють блюванє и бѣгунку, та, що найважнѣйше выробляе отрую, котра всякае въ кровь и въ нее розходить ся по цѣлôмъ тѣлѣ. Въ наслѣдокъ сего повстае горячка, млость, загальне ослабленє, бракъ апетиту и таке инше.

(Дальше буде.)

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный Дôмъ Емиґраційный въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касієра пôдъ адресою: Mr. John Parylak, 1337 Ave. A. New York City, а заразомъ увѣдомте о томъ секретаря пôдъ адресою: Mr. K. Kirczov, 102 Morris Str., Jersey City, N. J.

Комітетъ.

На шкôльный фондъ рускои молодежи зложивъ

$5.00 ч. Иванъ Буртинъ зъ Buffalo, N. Y. зъ розпродажи бльокôвъ (цеголокъ). Разомъ зъ попереднымъ фондъ шкôльный выносить $147.61.

Просимо дальше.

Ант. Бончевскій, касієръ.

Якй мы бѣднй!

Не англійскихъ газетъ и другихъ выдавництвъ въ Сполученыхъ Державахъ и Канадѣ помѣщаючихъ адвертайзменты (оголошеня) мають:

Нѣмцѣ	749
Французы	133
Норвеґи и Данцѣ	67
Шведы	61
Ишпанцѣ	61
Чехи	44
Поляки	39
Италіянцѣ	35
Голяндцѣ	18
Жиды	16
Фіны	8
Словаки и Словенцѣ	7
Литвины	6
Гавайцѣ	6
Хинчики	6
Портуґальцѣ	5
Японцѣ	5
Айсландцѣ	5
Мадяры	5
Хорваты	3
Велшѣ	3
Арабы	2
Русины	2
Греки	1
Сербы	1
Индіяне (Черокі)	1

Чи не встыдъ? Та ще бôльшій встыдъ, що тй, що читають, не хотять за газету платити. Ось якй мы мудрй, ученй, чеснй, та якй нашй здобутки въ Америцѣ. Варто, щобы хто зрахувавъ скôлько выпиваемо рôчно віски, пива, другихъ трункôвъ, та скôлько нашихъ людей волочить ся по скваерахъ и кортахъ. Думаемо, що въ такимъ рахунку мы були бы певно на самôмъ передѣ.

— **Тй,** що хочуть выступити зъ »Союза« зъ причины пôднесеня мѣсячного на 70 центôвъ, повинній знати:

1) що члены »Соединенія« платили минувшого року 75 цнт. на мѣсяць, 25 цнт. на конвенцію, 25 цнт. на фондъ и розметъ около а може и бôльше якъ $2.00;

2) тй, що належать до »Народного Словеньского Сполку«, платили пересѣчно на мѣсяць 76 центôвъ, а

3) тй, що до »Католицкои Єдноты« платили пересѣчно 82 центôвъ на мѣсяць. — А треба знати, що »Соединеніе« мае 8.500, »Народ. Словеньскій Сполокъ« около 12.000, »Катол. Єднота« около 14.000, а »Союзъ« 3.100 членôвъ. Если-жь тй организаціи, що мають два або и три разы бôльше членôвъ якъ »Союзъ«, не могли обстати навѣть на 70 центахъ мѣсячного, але брали бôльше, то чи-жь дивно, що »Союзъ« пôднѣсъ мѣсячне зъ 50 лишь на 70 центôвъ?

Новй огнѣ въ стейтѣ Ню Джерзи.

Ледви загашено ог... доку въ Гобокенѣ, Н. ... то свѣжій выбухъ дн... юлія б. р., 3 бльоки ... доки и згорѣло 3 домы ... въ нихъ 13 особъ страти... житє. Дня 5 юнія б. р. вдаривъ грôмъ въ куфу (величезну бочку) зъ сырою нафтою въ мѣстѣ Бейонъ, Н. Дж. и въ одной хвили розширивъ ся пожаръ на пôвъ милѣ на конци 22 улицѣ, где и пару Русинôвъ мешкало. Поломѣнь бухавъ 500 стôпъ высоко и горѣло 2 добы, ажь поки вся нафта не выгорѣла. Шкоды есть до 10 міліонôвъ дол; крôмъ того згорѣло и кôлькоро людей.

— **Забивъ ся** въ шафтѣ недалеко Скрентонъ одепъ Полякъ, а то упавши внизъ при вытяганю въ гору коша званого carriege. Цѣкаве при тôмъ се, що коли потовченого до непôзнаня небôщика принесли до дому, въ котрôмъ будуче ще живымъ мешкавъ, ґазда и ґаздыня не хотѣли припяти его до дому, кажучи: »не знаемо чоловѣка сего«. Выходить зъ сего двѣ рѣчи: Перше, що кождый робôтникъ повиненъ належати конечно до якогось братства, організаціи, а бодай до Miners' Fond-у и въ той спосôбъ забезпечити себе, що по смерти не будуть его трупомъ помѣтуватись, а друге, що таке звѣряче поступоване якъ отъ сихъ ґаздôвъ, що не хотѣли приняти до хаты вмерлого »бурдинґера«, лучаесь чимъ разъ частѣйше. Знаемо кôлька такихъ примѣрôвъ, где ґаздове люблять бурдинґерôвъ якъ довго мають зъ него корысть, якъ довго вôнъ жіе та за бордъ платить, а неразъ и зафундуе, але коли умре, не хотять его навѣть въ дôмъ приняти, ... зъ того зыску нема жадного, а противно за пару днѣвъ невыгода. Таке поступованє можемо назвати лишь звѣрствомъ, бо чоловѣкъ такій вôдмагае ся сповнити свôй обовязокъ, не кажемо христіяньскій, але просто людскій.

— **Комісаръ** иммиґраційный зъ Winnipeg пише ... одной квейкерской ґазеті, що засѣвы въ околици Devil's Lake, коло Йорктонъ вздовжь Саскачевану не ... стали ушкоджені.

Она й послухала, грошѣ сховала, але зъ языкомъ не могла собѣ дати рады; видко свербѣвъ дуже!

Ще й тыждень не проминувъ, а въ селѣ вже ходила чутка, що я найшовъ великй грошѣ Черезъ те я вчера й гостѣ мавъ: прійшли шандарѣ и цѣле обôйсте менѣ горѣ корѣнемъ перевернули; за грôшми шукали. Найшли пятку за сволокомъ — взяли, найшли 22 левы зъ телички — взяли, було жѣнчине монество въ скринѣ — и то взяли; лишь дукатôвъ, що тогды въ мене були за поясомъ, не найшли. Все то помандрувало зъ шандарами до мѣста до суду. Розумѣе ся, и я не лишивъ ся, мусѣвъ шандарамъ до мѣста перевести. Тамъ я переночувавъ собѣ, а теперь иду до дому.

— Що-жь вы тамъ панамъ казали? — пытаю.

— Казавъ правду такъ, якъ було.

— И повѣрили, що вы казали?

— Мусѣли! Имъ все лишь доказôвъ треба. Ну, я й довѣвъ имъ тымъ, що найшовъ: кинувъ передъ нихъ на стôлъ найденй дукаты и конець; всякого лиха позбувъ ся.

— Ще щасте, що не заперли васъ тамъ — кажу.

— За що, що нехристъ вытуманивъ у мене десятку?

— А! — вытуманивъ? — крикнули всѣ.

— Бо то бувъ діяволъ въ людскôмъ тѣлѣ, грôшный мантѣй; а тй дукаты — то простй марки бронзовй.

При тыхъ словахъ вытягнувъ вôнъ изза пояса завиненй въ паперѣ двѣ круглй, жовтй бляшки завбôльшки срѣбнои короны.

Мы лишь посвистали задивованй...

Иванъ Баžаньскій.

(Зъ „Буковины“)

Казка про красуню и лиху бабу.

У гаяхъ стояла хатка. Тамъ живъ чоловѣкъ и жѣнка, та въ нихъ не було дѣтей. Отъ они пошли на богомôля просити Бога, щобъ давъ имъ Богъ дитя. Такъ Богъ и давъ имъ дочку. Ото она и росте. А царевичъ у той часъ приѣхавъ на охоту, та й посылае свого парубка: „Пôйди, будь ласкавъ, у ту хату попроси воды.“

Прійшовъ той парубокъ воды просити, ажь та дитина плаче, а жемчугъ такъ и сыпле ся зъ очей. Мати забавила; засмѣе ся — такъ усякй квѣтки цвѣтуть. Той парубокъ выйшовъ та й каже: „Оттамъ, царевичу, я бачивъ дитину! якъ плаче — жемчугъ сыпле ся, а якъ смѣе ся — такъ усякй квѣтки цвѣтуть.“

Той царевичъ пôшовъ у хату, та знарошне и дражнить тую дитину, щобъ плакала. Плаче, а жемчугъ такъ и сыпле ся. Вôнъ и просить матери, щобъ забавила. Якъ же засмѣе ся, такъ бачить царевичъ, що всякй квѣтки цвѣтуть.

Ото та дѣвчина росте, а царевичъ усе заѣжджае, якъ на охоту приѣде. Отъ она и выросла. Царевичъ и каже: „Вôддай за мене, дѣду, дочку.“ А она вже вышивала рушники орлами.

А царь каже: „Де-жь таки тобѣ, сыну, та мужичку брати!“

Тогды царевичъ якъ узявъ той рушникъ, що она вышила, та повѣзъ до батька, такъ царь ажь руками сплеснувъ! Чи нѣчого жь? „Женись“, каже, „сыну, женись!“

Отъ вôнъ и оженивсь. Та везе еи до дому, а зъ нимъ була баба, а въ бабы дочка. Отъ ѣдучи царевичъ уставъ щось-то тамъ устрелити, а баба познимала зъ неи все, повыколювала ѣй очи, тай упхнула еи въ яму, а дочку свою въ еи одежу и прибрала. Такъ царевичъ и повѣзъ замѣсть неи, бабину дочку, — не пôзнавъ.

Бѣля тои ямки та нехворощѣ богато росло; такъ якійсь дѣдъ прійшовъ нехворощѣ рвати. Дивить ся — дѣвка сидить у ямцѣ, а передъ нею оттака купа жемчугу, що она сидячи наплакала; а очей нема.

„Возьми“, каже, „мене дѣдусю, и отсе намистечко забери.“

Отъ дѣдъ еи взявъ и намистечко забравъ та й привѣвъ до дому. У дѣда дѣтей не було нѣякихъ. Она, та дѣвчина, каже: „Забери, дѣдусю, отсе намистечко въ торбину, понеси у городъ та продай; та якъ зострѣне тебе баба якась, то ты ѣй не продавай, а скажи: „Вôддай те, що въ тебе є.“

Отъ вôнъ понѣсъ и стрѣвъ ту бабу.

Баба каже: „Продай намисто.“

„Купи.“

„А що за него?“

„Дай те, що въ тебе є.“

Она ему дала одно око.

Тогдѣ та дѣвка почала вышивати однымъ окомъ рушникъ.

Изновь дѣдъ понѣсъ намисто.

Баба знову: „Продай намисто, дѣду!“

„Купи.“

„Що за него?“

„Дай те, що въ тебе є.“.

Она и друге око вôддала.

Дѣвка тогдѣ ще и краще почала вышивати.

Дѣдъ и каже: „Отъ у царя обѣдъ.“

А дѣвка ему: „Иди, дѣдусю, на обѣдъ, та возьми глечичокъ та и менѣ попросишь юшки.“

Та почепила рушникъ свого шитя дѣду на шію.

Ажь побачивъ царевичъ у дѣда на шиѣ рушникъ: „Вôдки ты дѣду?

„Я тамъ, царевичу, зъ хутора; та въ мене тамъ и дѣвчина проживае, такъ дай, будь ласкавъ, и ѣй чого небудь у сей глечичокъ.“

„А рушникъ, дѣду, де ты взявъ?“

„Та се я въ ямцѣ дѣвку найшовъ, такъ осе она и вышивае.“

А царевичъ вже пôзнававъ по вышиванкѣ. Тогды сказавъ заразъ вôзъ запрягти; поѣхавъ та пôзнавъ еи: „Се-жь она, се-жь она!“ А тую бабину дочку выпровадивъ свинѣ пановати.

Осе-жь и вся. Живуть и хлѣбъ жують, и постоломъ добро возять.

— Зъ симъ числомъ перестає „Свобода“ выходити въ Mt.Carmel,Pa. Слѣдуюче число выйде въ Олифантѣ 1-го августа. Сподѣємось, що пов. читателѣ, знаючи сколько труду коштує перенесене такои рѣчи якъ друкарня, дарують намъ сю неточность. Всякй письма, якъ также грошѣ за оголошения и залеглу пренумерату просимо высылати на адресу:

John J. Ardan,
Box 418 — OLYPHANT, PA.

Вже перейшло на другу половину 1900 року. Просимо проте поспѣшити зъ уплатою старыхъ довгôвъ.

Редакція.

Допись.

Дня 8. сего мѣсяця по полудни вôдбувъ ся въ Олифантъ, Па. испытъ рускихъ школярôвъ. Около 5-ои годины по полудни зôйшлись дѣти числомъ около 40, ихъ родичѣ и цѣкавѣйшй зъ помѣжь громадянъ до рускои галѣ напротивъ церкви.

По вôдспѣваню »Царю небесный« почавъ ся испытъ зъ катехизму, історіи библійнои, читаня, писаня, граматики, рахункôвъ, ґеографіи, спѣву и рускои исторіи. Всѣ дѣти вôдповѣдали вдоволяючо, декотрй навѣть дуже добре.. Поодинокй предметы були переплѣтанй спѣвами и декламаціями. По испытѣ, котрый закончивъ ся около 9-ои г. вечеръ роздано школярамъ въ надгороду образки книжки и цукорки.

Дѣти и учитель, п. Иванъ Борухъ, сповнили свою задачу, не сповнили єѣ лишь мѣсцевй громадяне, бо не постарались ще доси о вôдповѣдне па школу помѣщене, а также не посылають своихъ дѣтей до школы въ такôмъ числѣ, якъ бы се робити повинни.

Сподѣємось, що буде инакше, бо вже часъ вôдкинути вôдъ себе руску байдужность и взятись щиро до роботы для забезпеченя собѣ красшои будучности тутъ въ Америцѣ.

Нещасный выпадокъ.

Андрей Пилипъ, 26-лѣтный молодець, зъ Елізабетъ, Н. Дж. працьовавъ при желѣзници въ Лінденъ, Н. Дж. и дня 27. червня м. м. надôйшовъ несподѣвано експресовый потягъ и забивъ его на мѣсци. Се нещасте приключило ся головно длятого, що черезъ пару зъ попередучого тягарового потягу не мож'ь було зобачити надходячій експресъ. Вôдтяло ему голову и руку, а проче тѣло покалѣчило на кавалки, котрй зôбрано до мѣшка и закопано въ землю. Покôйный бувъ належавъ зъ початку до мѣсцевого руского братства, однакъ по пару мѣсяцяхъ выступивъ, говорячи, що вôнъ молодый и ажь буде старшій, тогды вступить и до братства и до »Союза«. Побеже смерть не перебирає, а часомъ и несподѣвано заскочить, длятого кождый повиненъ сейчасъ приступати до мѣсцевыхъ братствъ и до »Союза«, щобъ забезпечити себе и родину на случай слабости и смерти.

— Зъ Пекінґу, столицѣ Хинъ, доносять, що всѣ майже представителѣ чужихъ державъ помордованй.

— 1600 людей втратило роботу при Lackawanna Iron and Steel Co. въ W. Lebanon, Cornwall и North Cornwall.

— Минувшого тыждня знову Американцѣ бились въ Филиппинцями. Филиппинцѣвъ вбито 160, Американцѣвъ 11, а 16 ранено.

Що може піяньство?

Дня 4-го юлія с. р. забавлялись два шваґрове въ Олифантѣ и, якъ звычайно буває, посварились. Чотыри дни пôзнѣйше оденъ зъ нихъ, М. Ростоцкій, знову напивъ ся, пригадавъ собѣ свôй гнѣвъ на шваґра, взявъ нôжь, пôйшовъ до его дому и сказавъ женѣ, щобы пошукала мужа, бо вôнъ мусить его зарѣзати. Перестрашена жена побѣгла сказати мужеви, щобы где укрывъ ся, але надаремно, бо М. Ростоцкій знайшовъ шваґра А. Томця на дорозѣ и сильно зранивъ его ножемъ въ шию. На щастє рана не є небеспечна. Справа пôйшла до суду.

— Три вôйны ведесь при конци 19 вѣку: Одна на Филиппинахъ, друга въ Африцѣ, трета въ Хинахъ. А кажемо, що мы христіяне, исповѣдники науки того, що казавъ любити ближнього якъ самыхъ себе; науки, що голосить ся вразъ-вразъ вже 1900 лѣтъ. За кого-жь Ты розпинавъ ся Царю Христе Боже?!...

— Дня 21-го юлія с. р. уряджує майфилдска руска банда екскуршенъ на свôй доходъ до Mountain Park-y. Тикетъ $1.00, для дѣтей 60 центôвъ.

— Послѣдна конвенція »Католицкои Єдноты« въ Johnstown, Pa. була також бурлива. Вплывъ горяча и »бары«, що якъ кажуть, находились въ тôй самôй гали, где вôдбувались нарады, се есть пôдъ костеломъ, бувъ причиною сеи бурливости. Конвенція тревала цѣлый тыждень.

— Для помочи Духоборцямъ выѣхали два Квейкры зъ Филаделфіи 18. мин. мѣсяця. 65 Духоборцѣвъ зъ околицѣ Йорктону достали роботу на Rainy River дорозѣ, а 100 на Swan River.

— Дня 24. сего мѣсяця вôдбуде ся ексуршинъ до Lake Lodore по D. & H. желѣзници, на доходъ рускои церкви въ Олифантъ, Па. Цѣна тикету $1.00, а для дѣтей 50 центôвъ. Олифантскихъ Русинôвъ, ихъ сусѣдôвъ, просить на сю забаву.

Комітетъ.

— Въ Манілѣ, на Филиппинахъ, есть повно бѣлыхъ мурашокъ, що любять выгрызати дѣру въ деревѣ. Потрафять они выѣсти цѣлый осередокъ зъ куспика дерева, лишаючи тôлько топку шкаралупку. Часами лучить ся, що выгрызуть середину зъ нôгъ крѣсла, а тогдѣ, хто на нѣмъ сяде, несподѣвано надає на землю.

— Еміґрація до Сполуч. Державъ побôльшилась въ протягу послѣдныхъ десять лѣтъ о 3,700.000 головъ, зъ чого на Австрію припадає пересѣчно на рокъ 62 тысячѣ, на Россію 55 тысячь, а на Нѣмеччину 17 тысячь.

— Турецкій султанъ пôславъ за 1500 долярôвъ тютюну и папѣросôвъ въ дарунку для жовнѣрôвъ и моряковъ англійскихъ, що знаходять ся теперь въ полудневôй Африцѣ.

Где есть?

Пошукую Ивана Телепа, родомъ зô Ждынѣ, пов. Горлицѣ, Галичина. Теперь вôнъ мае перебувати въ околици Гейзелтонъ, Па. Хто бы знавъ его адресу, то зволить ласкаво вôдписати до:

PAUL CZUCHTA, 102 Morris str.
Jersey City, N. J.

Продає домы

Маю замѣръ продати мои 2 домы въ Олдъ Форджь, Па. Знаходять ся они на розѣ и можуть бути ужитй до бизнесу. Хто бы мавъ охоту купити най удає ся до:

Mr. SEMAN TELECH
Grace Str.
Old Forge, Pa.

Оголошенє.

Руска громада въ Ansonia, Conn. потребує дяко-учителя. Крôмъ дяковства мусить знати провадити хоръ и школу. О условіяхъ можь довѣдатись близше у предсѣдателя рады церковнои.

За раду церковну въ Ansonia, Conn.
Гаврило Дзядикъ, предс.
130 Main Str., DERBY, Conn.
Гієронъ Горбаль, секр.

Продажь.

Въ Олифантѣ, на противъ рускои церкви, на розѣ улицѣ, въ однôмъ положеню суть до продажи за умѣркованую цѣну пôдъ догодными условіями выплаты 4 домы, майже всѣ новй (кождый на 2 фамиліи), готель, при котрôмъ знаходить ся красна велика галя на забавы и представленя театральнй и сторъ на бучерню або ґросерню. Свои Русины мають першеньство до купна, а такъ Славяне, Поляки и проч. Охотники до купна нехай зголосять ся на адресу:

Rev. Th. Obushkevich
MAYFIELD, Pa.

Всякй

СТАРОКРАЕВЙ РУСКЙ КНИЖКИ МОЖНА ДОСТАТИ

въ книгарнѣ рускои читальнѣ им. М. Шашкевича.

Адресъ: J. J. Ardan, Box 418, Olyphant, Pa.

По

БАЛЬСАМЪ ДЛЯ СЛАБЫХЪ НА ЖОЛУДКОВЙ, НЕРВОВИ, МѢХУРОВЙ, ПЛУЦНЙ СЛАБОСТИ И НА РАНЫ, А ОСОБЛИВО НА МОРСКУ СЛАБОСТЬ И О ПОРАДЫ ЛѢКАРСКЙ пишѣть до:

Rev. D. Polivka
Box 1144
Plymouth, Pa.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрй и помочнй лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

Вынаймае также „керича“ на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.



300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

Удавайте ся в потребі до него.

Йосифъ Пейко

рускій готельникъ
— Cor. Commercial & Franklin Street —
въ ШАМОКІНЪ, ПА.

Запрошує всѣхъ Русинôвъ до себе на свѣже пиво и добру віску. Хочете добре забавити ся, йдѣть до Пейка. Чекаешь на „стріткару“, зайди до Пейка, а нѣколи не спизнишь ся, бо она йде попри самй дверѣ.

Першій, рускій салюнъ и реставрація въ ПІТСБУРГЪ, ПА.

Не вôдъ нынѣ знають нашй Пітсбурчане и зъ околицѣ

АЛЕКСАНДРА ФЕДОРЧАКА,

котрый 10 лѣтъ працювавъ у пітсбурскихъ фабрикахъ. Мае вôнъ теперь гарный салюнъ, де можь достати напиткôвъ всякого рода, а при тôмъ утримує дуже чистеньку реставрацію, де можь достати всѣлякого ѣдження, якого лишь забагнете. Кождый Русинъ мавъ бы смертельный грѣхъ, якъ бы до другихъ йшовъ, а свого оминувъ. Салюнъ Алекс. Федорчака пôдъ назв. „народный готель“ есть при Carson Str. No 716 мѣжь 7 а 8 улицею не далеко рускои церкви.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

TROMETTER'S
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротив National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй компаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Купуйте книжки и газеты!

Листки Свободнаго Слова N. 8, 12, по	16
Накануне N. 8, 9—10 по	11
Свободная Мысль N. 1, 2 и 3 по	11
Бурцевъ. За сто лѣтъ (вмѣсто 2.10)	$1.10
Дебагорій Мокріевичъ. Воспоминанія ч. 1, 2 3 и 4 по	35
Правдинъ. Самосудъ толпы въ странѣ свободы	11
Правдинъ. Женщина въ странѣ свободы	11
Прозора. Притча Самарянина	11
„ Богъ на Украинѣ	11
Толстой. Воскресенье ч. I.	80
„ „ ч. II.	60

Цѣна 3-ьей части еще незвѣстна. Отдѣльные выпуски (есть ихъ-уже 11) по 14 цнт. Подписка теперь прекращена. Подписавшіе ся прежде, получать романъ безъ доплаты.

За почту платимо самй.

Адресуйте:

A. Wasserman,
29 Clinton str. near Stanton str.
NEW YORK, CITY.

АДВОКАТЪ ЗО СТАРОГО КРАЮ.

—докторъ правъ—
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА.
3 North Main St. — Wilkes Barre, Pa.

Хто хоче въ Галичинѣ вôдобрати ґрунтъ, спадокъ, сколектовати грошѣ, увôльнити ся вôдъ Waffenubung и контролѣ войскои, або боронити ся въ процесѣ, также послати повномочіє, най ся зголосить до д-ра Чупки.

Адресъ на почту: P. O. Box 372, Wilkes Barre, Pa.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.



Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашь милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...

— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугує якъ братамъ!
— Тамъ надзвычайно!

УВАЖАЙТЕ, БО И ТО ВАЖНЕ!

Хто бы мавъ деяке право най не ходить по покутныхъ жидôвскихъ, такъ званыхъ „тлумачахъ“, але най удасть ся до правдивого адвоката Вилям Воколека, въ Скрентон. Вôнъ залагоджує всякй справы въ судѣ ту и въ старôмъ краю. Зъ нимъ можна розмовити ся по руски.

Адресъ его такій

W. Vokolek
ATTORNEY AT LAW,
502 Lackawanna Ave.
COR. WASHINGTON AVE
Scranton, Pa.

РУСКА БУЧЕРНЯ

Игнатія Трохановского,
на Second Str.
в Mt. Carmel, Pa.



Все свѣже и добре мясо, ковбасы, шинки, солонину и все можете купити у свого руского бучера, а то по дуже низькôй цѣнѣ. Розвозить все на часъ, Хвалити богато не треба, бо добре само хвалить ся.

Иванъ Глова

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрбнй рѣчѣ до житя, якъ також можна купити убраня майнерскй и звичайнй.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Hotel

HETMAN CHMIELNICKI

Alex Halaburda,
Mt. Carmel, Pa.



Коло лігайского дила есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякй напоѣ, якъ віска, пиво, румъ, темнер и ин. дуже добрй и здоровй. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисто лôжко и чемну услугу.

Ану Русини! Чи-ж будемо все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

Dr. F. J. Meek

Д-р МИКОЛАЙЧИК
Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкаръ-славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй недуги совѣстно и въ короткм часѣ. Особенно незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, руски и польски. Горячо поручаємо сего знаменитого доктора нашимъ Русинамъ.

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER
421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.

Хочешъ мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Вертаєшь зô шлюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся вôдобрати, а будешь мавъ на цѣле житє намятку. Маєшь красну дѣтинку, дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Єсть у Васъ братство, най зайде до того фотографа, а вôнъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, яки хочете. — За роботу ґварантує.

КОЖДЫЙ

Кождый може теперь друковати листы и иншй потрѣбнй письма.

Мои новй машинки до друкованя ч. 4, на котрыхъ можна друковати великими и малыми буквами чисто и рôвно вже суть готовй.



Пошлѣть стемпъ, а достанете цѣнникъ машинокъ до друкованя, гармонѣкъ, годинникôвъ, що выграваютъ пѣснѣ та кукавокъ и много ще иншихъ, цѣкавыхъ рѣчей.

Адресуйте листы: S. Keltonik, PUNXSUTAWNEY, PA.

Ощадность — се грошѣ въ кишени!

Хочешь красного убраня за 3 дол. иди и купи его у P. A. Stief-а, а заощадишь грошѣ.

Хочешь купити гарне убране за 4, 5, 6, 7 дол. або и выжше иди до P. A. Stief-а, а заощадишь грошѣ.

За всѣлякимъ бѣлемъ спôднымъ и верхнымъ, по сорочки, капелюхи, краватки найнôвшои моды и по иншй товары йдѣть до P. A. Stief-а, бо у него найбôльшій складъ на цѣлу околицю.

Peter A. Stief
11, 13 & 15 Oak str.
Mt. CARMEL, PA.

ЧИТАЙТЕ!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., — JERSEY CITY, N. J.

Кождый Русинъ йдучій зъ краю, чи до краю, або маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода.

Тутъ порадить ся землякамъ, де найлучше купити шифкарту. Въ тôмъ готелю есть также хорошо уряджена и простора галя на мітинґи, весѣля и другй забавы.

„NO RHEUMATISM.“

Той лѣкъ звѣстный въ цѣлôмъ повѣтѣ.

Єсли хто терпить на ревматизмъ, най попробує того лѣку. Тисячѣ хорыхъ на ревматизмъ завдячують свое здоровле австралійскому лѣкови »No Rheumatism«, а навѣть тй, що довго лѣчились у докторôвъ, счудувались, яки наслѣдки були въ кôлькохъ днахъ, коли спробували лѣку »No Rheumatism«.

Зô всѣхъ патентованихъ медецинъ „No Rheumatism“ есть одинокимъ, що мае голосну славу, бо коли его ужити, бôль якъ бы рукою вôдиявъ.

„No Rheumatism“ не есть лѣкомъ на всѣ слабости, але, єли хто мае ломаня въ крижахъ, рукахъ, ногахъ, плечахъ, ужити лишь того лѣку, а наслѣдки певнй.

Вы можете дôстати тое лѣкарство въ кождôй головнôй аптицѣ.

Єсть на продажь въ аптицѣ Самуеля, Юнга, Люиса, Джордана, Виліямса и Девиса въ Мт. Кармель. Продаєсь также въ сторѣ Hughes Bro's, L. Grossman и Midvalley Supply Co.

Продаєсь ще въ Центреліи у Девиса и Ґолдсворти и Монтана у Ґудмана, на Ексцелзіоръ у Ив. Гловы, въ Мт. Кармель у О. Мурдзы и Ст. Ґжендзѣньского, а въ Шамокінъ у Злотожиньского и Мархевки.

Можна дôстати за $1.00 и 50 цнт.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000.

Заряджае нимъ:

Теодоръ Федько

Юліянъ Копистяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin str.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на пікляпки и бутельки, вина розмаитово гатунку, горѣвки доскопалй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Dr. S. Blumberg,

1716 Carson str.
PITTSBURG, PA.

Кождый то знає, що въ Америцѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покінчивъ свои науки въ старôмъ краю. Д-ръ Блюмбергъ вивчивъ ся за лѣкаря на університетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испитъ державный въ Філядельфіи, осѣвъ въ Пітсбургу. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, нѣмецки, англійски и польски.

Руско-англійскій провôдникъ. (16)

—Зладивъ—

Стефанъ Макаръ.

(Дальше.)

Н.

Насѣкомый (оводъ) — Insect, vermin (инсект, вермин)
нагій — bare, naked (бер, нейкд)
нагорода (заплата за роботу) — wages (вейджес)
набожный — religious (релиджес)
на — on, upon (он, апон)
нащо? (пощо, чому?) — what for (гват фор)
надъ — over, above (овр, ебов)
надія — hope (гоп)
надіяти ся — to hope (ту гоп)
на горѣ — up stairs (оп стерс)
нагородити — to compensate (ту компенсейт)
находити ся — to be found (ту бі фавнд)
наймати (особу) — to hire (ту гайр)
наймати (рѣчь) — to rent (ту рент)
найти — to find (ту файнд)
накормити — to feed (ту фід)
налѣзене — finding (файндинґ)
належати — to belong (ту білонг)
належный — due, proper, fit (дю пропр, фит)
наляти — to pour in (ту пор ин)
наповнити — to fill (ту фил)
наслѣдувати — to imitate, to copy (ту имитейт, ту капи)
напой — drink (дринк)
напоминати — to admonish (ту едмониш)
наперстокъ — thimble (тимбл)
нарѣкане — lamentation (лементейшн)
народъ — nation, people (нейшн, піпл)
народность — nationality (нейшнелити)
народный — national (нейшнел)
народити ся — to be born (ту бі борн)
народженый — born (борн)
намѣтность — passion (пешн)
намѣтный — passionate (пешенет)
нарочно — on purpose (ан порпоз)
называти (кликати) — to call (ту кол)
назначити — to mark (ту марк)
на память — by heart (бай гарт)
незаконный — illegal (иллиґел)
незмѣрно — exceedingly (ексідинглі)
небо — heaven (гевн)
небесный — heavenly (гевнлі)
небезпеченьство — danger (дендж)
недбалый — careless (керлес)
недовѣріе — distrust (дистраст)
несмачный — tasteless (тейстлес)
немилый — unpleasant (анплезент)
неможливый — impossible (импоссибел)
неморальность — immorality (имморелити)
ненависть — hate (гейт)
нечесный — dishonest (диз'анест)
непорядокъ — disorder (дизордер)
непослухъ — disobedience (дизобідиенс)
неправда — untruth, lie (антрот, лай)
неправильный — irregular (иреґюлер)
непріятель — enemy (енемі)
нездатный — unfit, unable (анфит, анейбл)
неприсутный — absent (ебсент)
нерозумный — irrational (иррейшонел)
неприличный — indecent (индисент)
невдоволеный — dissatisfied (диссатисфайд)
неточный — incorrect (инкорект)
несталый — unsteady (анстеди)
незгодность — discord, disharmony (дискорд, дисгармони)
нещасте — misfortune (мисфорчен)
нещасный — unfortunate, unhappy (анфорченет, ангепі)
нетерпеливый — impatient (импейшент)
невылѣчимый — incurable (инкюрейбл)
невѣрный (безбожникъ) — atheist (етиіст)
небозводъ — sky, firmament (скай, фирмамент)
нижше (понизше) — below, down (біло, давн)
нитка — thread (тред)
низькій — low (лоу)
низина — lowland (лоуленд)
нога — foot (фут)
носити — to bear, to carry (ту бер, ту кері)
новина — news (нюз)
ножицѣ — scissors (сизорс)
ногавицѣ (штаны) — pants, trousers (пентс, траузерс)
нôсъ — nose (ноз)
нôчь — night (найт)
нôчлѣгъ — lodging (ладжинг)
нужда — misery (мизері)
нѣкчемникъ — wretch (речь)
нѣмый — dumb, mute (дам, мют)
нѣчо — nothing (натинг)
нѣгде — nowhere (ногвер)
нѣколи — never (невер)
нѣхто — nobody (нобади)

О.

Облестный — Cunning, sly (коннинґ, слай)
обстава (меблѣ) — furniture (форнічр)
оба — both (бот)
обыватель (горожанинъ) — citizen (ситизн)
обѣдъ — dinner (динр)
обѣдати — to dine (ту дайн)
обнимати — to embrace (ту ембрейс)
обличе (лице) — face (фейс)
обернути — to turn (ту торн)
оборотный — clever, smart (клевр, смарт)
образъ — picture (пикчр)
обôкрасти — to rob, to plunder (ту раб, ту плондер)
обида (образа) — offence, insult (офенс, инсалт)
обѣтниця — promise (промис)
обережный (осторожный) — careful (керфул)
обшити — to line (ту лайн)
овочь — fruit (фрут)
овесъ — oa's (оутс)
огонь — fire (файр)
оглянути ся — to look back (ту лук бек)
оглухлый — deaf (деф)
огнище (ватра) — hearth, fire place (гарт, файр плейс)
огородникъ — gardner (ґарднер)
оголити — to shave (ту шейв)
огорожа (плôтъ) — hedge, fence (гедж, фенс)
оголосити — to announce, to notify (ту енавнс, ту нотифай)
одягъ (убране) — dress, clothing (дрес, клотинг)
озеро — lake (лейк)
око — eye (ай)
околиця — environs, region (енвайронс, рідж)
округлый — round (раунд)
окуляры — spectacles (спектекелс)
олива (олѣй) — oil (ойл)
оловяный — leaden (ледн)
олово — lead (лед)
олтаръ — altar (олтр)
омастити — to grease, to butter (ту ґрес, ту ботр)
орачь — ploughman (плаумен)
орати — to plough (ту плау)
орѣхъ — nut (нот)
опôвночь — midnight (миднайт)
острый — sharp (шарп)
острити — to sharpen, to polish (ту шарпн, ту палиш)
остеречи — to warn (ту ворн)
осолодити — to sweeten (ту світн)
особа — person (персн)
особисто (лично) — personally (персонели)
осушити — to dry (ту драй)
отець — father (фадер)
отуманене (дурничка) — humbug, fraud (гомбоґ, фрод)
охочій — ready, willing (реді, вилинг)
охорона — protection, shelter (протекшн, шелтр)
оцѣнити — to value (ту велю)
ошуканьство — deception, deceit (дісепшен, десіт)
ошукувати — to deceive (ту десів).

П.

Пакувати (звивати) — To pack, to roll up (ту пек, ту рол оп)
пакунокъ — baggage (беґедж)
парасоль — umbrella (омбрела)
пальма — palm (палм)
падати — to fall (ту фол)
палата — palace (пелес)
палецъ — finger (фингр)
палиця — stick (стик)
память — memory (мемори)
памятати — to remember (ту рімембер)
пантофлѣ — slippers (слиперс)
папѣръ — paper (пейпр)
пахнути — to smell (ту смел)
пара — steam, vapor (стім, вейпр)
паровецъ — steamship, steamer (стімшип, стімер)
паша (пасовиско) — pasture (песчр)
передше — before (біфор)
печи — to bake, to roast (ту бейк, ту роуст)
пекарь — baker (бейкр)
пекло — hell (гел)
перо — pen (пен)
перина — feathear-bed (федр-бед)
перстень — ring (ринг)
песъ (собака) — dog (доґ)
пецъ — stove (стоф)
пецъ при потягу — engine, machine (енджин, мешин)
писарь — clerk, writer (клерк, райтер)
писати — to write (ту райт)
пити — to drink (ту дринк)
пиво — beer (бір)
пивниця — cellar (селр)
плачь — weeping (віпинг)
плакати — to weep (ту віп)
платня — pay (пей)
платити — to pay (ту пей)
плавати — to swim (ту свим)
плювати — to spit (ту спит)
плуца (легкі) — lungs (лонґс)
плôдный — fertile, fruitful (фертіл, фрутфул)
побутъ (мешкане) — dwelling, ebode (двелинг, ебод)
похибка — mistake (мистейк)
поцѣлуй — kiss (кис)
подорожоване — traveling (гревлинг)
подорожникъ — traveler (тревлер)
подорожувати — to travel (ту тревл)
поважаный — honorable, reverend (аноребл, реверенд)
поважати — to honor, to ador (ту анр, ту едор)
почитатель — adorer (едорер)
початокъ — beginning (бігининг)
почекальня (ждальня) — waiting room (вейтинг рум)
податокъ — tax (текс)
подвôре — yard, court-yard (ярд, корт-ярд)
порушити — to move (ту муф)
пропасти — to perish, to decay (ту периш, ту дікей)
поганяти — to drive (ту драйв)
похвала — praise (прейз)
похвалити — to praise (ту прейз)
пожива — food, meal (фуд, міл)
полудне — south (савт)
покласти — to lay, to put (ту лей, ту пут)
польоване — hunt, chase (гонт, чейс)
поденный робôтникъ — day-laborer (дейлейбрер)
понаглити ся — to hasten (ту гейстн)
поворотъ — return (рітори)
повернути — to return, to restore (ту рітори, ту рістор)
по полудни — afternoon (афтернун)
поручене — recommendation (рікомендейшн)
повѣтъ — county (каунти)
поселенець — settler, colonist (сетлер, колонист)
порозумѣти — to understand (ту андерстенд)
повторити — to repet (ту ріпіт)
повѣдомити — to notify, to report (ту нотифай, ту ріпорт)
потрѣбный — necessary (несесарі)
полумя — flame (флейм)
полотно — linen (линен)
полотняный — linen (линен)
повный — full (фул)
побожный — devout (дівавт)
погода — weather (ветер)
помôстъ (пôдлога) — floor (флор)
поважанє — respect (ріспект)
подобнымъ бути — to look like (ту лук лайк)
подобный — like (лайк)
поглядъ — look, sight (лук, сайт)
похоронъ — burial, funeral (борієл, фюнерел)

(Дальше буде).

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.